SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 8. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 13, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го СІЧНЯ 1990 Ч. 8. РІК XCVII.

ЗАКІНЧИЛОСЯ ВИСУВАННЯ КАНДИДАТІВ НА ВИБОРИ В УКРАЇНІ

Київ (УПА). — У середу, 3-го січня, закінчилось висування кандидатів у депутати до Верховної Ради і місцевих рад України. 4-го січня розпочався другий, не менш важливий етап передвиборчої кампанії, реєстрації кандидатів.

У зв'язку із закінченням першого етапу, оприлюднено списки кандидатів у депутати ВР УССР і місцевих рад. Слід зазначити, що деяких кандидатів висунено у цілому ряді виборчих округ і оскільки реєстрація щойно розпочинається, в багатьох випадках досі не відомо, в якій виборчій окрузі бальотуватиметься певний кандидат.

У Львові кандидати Демократичного Бльоку (ДБ), структура, яка об'єднує прогресивні сили громадськости, репрезентовані у всіх округах. Так у виборчій окрузі ч. 268 (Ленінська округа) кандидатами ДБ є: Іван Драч, Михайло Горинь, Богдан Горинь, Михайло Косів, Ігор Юхновський, Віктор Фурманов, Нестор Гнатів, Микола Сергеєв, Богдан Котик, Вячеслав Михайненко, Юрій Погриляк.

В окрузі ч. 259 від ДБ кандидатами є: Іван Драч, Роман Федорів, Борис Козловський, Василь Шпіцер, Богдан Горинь, Ігор Юхновський і Стефан Волканич.

В окрузі ч. 260: Михайло Горинь, Богдан Котик, Володимир Яворський, Всеволод Іськів.

В ПАМ'ЯТЬ М. ЛІВИЦЬКОГО

Вашінгтон (К.С.). — В неділю, 21-го січня, в українській православній катедрі св. Андрія Первозванного, 15100 Гемшір аве., в Сілвер Спрінґ, Мд., після Служби Божої буде відправлена Панахида в пам'ять Президента Української Народної Республіки Миколи Лівицького в 40-ий день його смерти.

Чільні організатори УНСоюзу не спочивають

Чільні організатори УНСоюзу, головний радний Василь Пастушок і головний контролер і голова передової Філядельфійської Округи Степан Гавриш, порадували Головну Екзекутиву під кінець минулого року, передавши головному предсідникові д-рові Іванові Флисові 31 аплікацію нових членів. За цілий рік В. Пастушок приєднав 44 нових членів на загальну суму забезпечення 345,000 дол., а С. Гавриш — 25 нових членів на суму 185,000 дол. забезпечення. Головний предсідник (на фото вгорі) вручив В. Пастушкові плякету за першість в організуванні нових членів до УНСоюзу в 1989 році. В. Пастушок і С. Гавриш обіцяли не дармувати в цьому конвенційному році і скріпляти членство УНСоюзу.

Хлопець з Києва перейшов операцію в клініці Мейо

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як уже інформовано, на лікування до ЗСА з Києва приїхав кілька місяців тому семилітній Ігор Ладан. Хвороба Ігоря проявилася в тому, що він у сім років важить коло 200 фунтів і ростом сягає шість футів, а причиною цього надзвичайно швидкого росту дитини була рідкісна та дуже небезпечна пухлина на гіпофізній залозі, яка з цього приводу виділяла надто багато гормонів росту.

У вівторок, 9-го січня, хірурги клініки Мейо у Міннесоті оперували цю пухлину. Операція тривала три години та згідно з офіційними речниками клініки, Ігор почувається добре після операції. Лікарі вирізали всю наявну пухлину, одначе хлопчина правдоподібно мусітиме пройти ще додаткове лікування, або навіть радіяцію, щоби запобігти можливості відновлення пухлини. Лікарі не можуть точно сказати, як довго Ігор мусітиме залишитись на лікуванні в клініці, але у 60-ох випадках пухлини гіпофізної залози, що їх лікували в Мейо клініці кожний випадок є особливим.

Ігор Ладан на лікування до ЗСА приїхав зі своєю матір'ю Світланою, після того, як лікарі в Совєтському Союзі ствердили, що вони не в силі лікувати хлопця.

Помер Бронко Наґурський

Джерзі Сиґі, Н.Дж. — Минулої неділі, 7-го січня, в Інтернешенел Фоллс, Мінн. помер на 82-му році життя колишній герой американського футболу Бронко Нагурський, який був українцем другого покоління. У роках 1927-29, як студент Міннесотського університету, був обраний до університетської збірної ЗСА, а в 1930-их роках як професійний змагун дружини Чикаго „Берс", був пострахом футбольної ліги, встановивши ряд рекордів. Він грав в офензиві і дефензиві та відзначався силою і швидкістю в бігу.

Б. Нагурський ніколи не приховував свого українського коріння і завжди підкреслював це в численних інтерв'ю. В 1963 році, коли встановлено футбольний Палац слави, Б. Нагурський став першим його членом.

Б. Нагурського поховано в Інтернешенел Фоллс в суботу, 13-го січня.

ЛЬВІВ'ЯНИ СВЯТКУВАЛИ МИКОЛАЯ І РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Львів. — Навіть офіційна преса в Україні не мала відваги промовчати цьогорічних святкувань св. Миколая і Різдва Христового, які триватимуть до 19-го січня, тобто до Йордану.

Газета „Радянська Україна", орган Центрального Комітету Комуністичної партії України, Верховної Ради і Ради Міністрів УССР, поміщуючи замітку п.з. „Хто, хто Миколая любить?", пише, що „предковічні народні традиції переплелися з релігійними обрядами тому, що Церква зуміла включити їх до свого арсеналу. Як же багато ми втратили, відгородившись стіною войовничого атеїзму від народних обрядів! Львів'яни розібрали цю стіну по камінчику і вимостили ними доріжку до святкувань, які триватимуть до 19-го січня".

Очевидно, газета була змушена подати і частину програми цього святкування, яке охоплює — колядування, щедрування, чудовий ритуал новорічних побажань щастя, добра і злагоди. Львів'яни побачать конкурс-огляд, сад нетанучих скульптур (якщо звісно повернеться зима), виставку „Християнські мотиви в сучасному образотворчому мистецтві".

Газета пише, що „святкування відкрив мер міста Б. Котик... Потім заспівав „ангельський" хор (так у Львові називають хорову капелю „Дударик") і святий Миколай (актор театру ім. М. Заньковецької С. Максимчук), вийшов до людей". Газета підкреслює, що св. Миколай обдарував дітвору подарунками.

Інший номер цієї самої газети помістив декілька фотознімок з коротким текстом про Різдво, який розпочинається ось як: „Яким нам запам'яталося Різдво? Сільська хата. Свічка на столі. Тато за традицією притрушує підлогу соломою. Хіба може бути різдво без вертепу, який обходив кожну хату. Були часи, коли колядників виловлював дільничий інспектор, а то й викликали у сільську Раду. Але приходило нове різдво і знову йшли селом колядники, як і колись за традицією зичили людям добра і благополуччя, повну стайню худоби і цілу комору збіжжя... Різдво у Львові почалося ще 19-го грудня з театралізованого свята Святого Миколая, яке відбулося в центрі міста перед міською ратушею... Присутніх вітав голова Львівського міськвиконкому Богдан Котик, хор дітей, які виконували ролі ангелів і, звичайно, був на ньому св. Миколай. Через кілька днів львів'яни стануть учасниками ще одного свята різдва", — пише Богдан Кушнір в „Радянській Україні".

ВІРНІ УАПЦ ВИКРИВАЮТЬ ПІДСТУПНІ НАМІРИ КЕРІВНИКІВ РПЦ

Москва. — Член УГС і член Комітету Захисту УКЦ М. Муратов повідомляє, що активісти Всеукраїнського Православного Братства звернулися до Синоду Російської Православної Церкви, до Верховної Ради СССР, до Верховної Ради УССР та до всіх органів інформації з заявою, у якій сказано:

„Священний Синод Російської Православної Церкви у своїй заяві по телебаченню про релігійну ситуацію в Західній Україні вперше використав термін Православна Церква замість Російська Православна Церква. Цей, на перший погляд, незначний пропуск створює враження ніби вірні Української Автокефальної Православної Церкви ставляться до українських католиків так само недоброзичливо, як і вірні Російської Православної Церкви.

В імени Всеукраїнського Православного Братства заявляємо, що саме Російська Православна Церква у спілці зі сталінським режимом нищила все українське в церквах і заклала причини сьогоднішньої нетерпимости між вірними Українських Церков та вірними РПЦ. Виступ Священного Синоду Російської Православної Церкви в імени всіх православних Західньої України є провокаційним. Він несе в собі бажання, при сприянні державних органів, посилити напруження, щоб загальмувати природний процес розпаду Російської Православної Церкви в Україні.

Ми, віруючі Української Автокефальної Православної Церкви, заявляємо: православні українці, позбавлені права на сповідування своєї прабатьківської віри, відправляння Богослужб у рідному обряді та своєю мовою й шануванням своїх святих, тепер відроджуємо нашу Українську Автокефальну Православну Церкву від Закарпаття і Волині до Слобожанщини і Чорного моря.

Ми віримо, що зможемо знайти шляхи порозуміння з нашими братами по вірі і крові — вірними Української Католицької Церкви — без втручання московського патріярхату. В цьому порозумінні, ми сподіваємося, відіграє велику ролю Народний Рух України за Перебудову, як організація, що об'єднує всі політичні сили українського народу.

Оскільки в Україні проживає 10 мільйонів росіян, ми не відбираємо у них прав мати свою Російську Православну Церкву. Так само будемо створювати парафії УАПЦ серед українських громад у Росії. „Не будь переможений злом, але перемагай зло добром" (послання св. Ап. Павла до римлян, 12.21).

Володимир Котельницький
Олександер Ткачук
Лариса Лохвицька".

З протестами проти заяви Синоду РПЦ, деяких виступів на Другому з'їзді народних депутатів СССР і наклепів в органах масової інформації виступили також українські греко-католики.

ВИСТУП О. КРИСИ В КАРНЕҐІ ГОЛЛ

Ню Йорк. — Скрипаль-віртуоз світової слави Олег Криса при фортепіяновому супроводі Татяни Чекіної виступатиме в Карнеґі Голл, 57-ма вул. та 7-ма аве. в неділю, 21-го січня, о 3-ій год. по полудні. У програмі твори Шуберта, Брамса, Лятошинського, Шнітке та Шимановського. Концерт влаштовують Українське Музичне Товариство, Інк., та концертова серія „Музика в Інституті". Квитки в ціні 20, 16, 14 та 11 дол. можна купувати при касі або замовляти телефоном: (212) 247-7800. Крамниця „Сурма", 11 Іст 7-ма вул., має також квитки до набуття, тел.: (212) 477-0729.

БЕНКЕТ І БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ

Філядельфія. — Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ у Філядельфії, влаштовує бенкет і баль інженерів з презентацією дебютанток в суботу, 20-го січня, у Виндгам Френклін пляза, 17-та і Рейс вул. Початок — о 6-ій год. вечора. Гратиме оркестра „Темпо". Датки: бенкет і баль — 60 дол. від особи, баль (дорослі) — 30 дол., баль (студенти) — 20 дол. За ближчими інформаціями звертатися до інж. Євгена Зиблікевича (609) 983-0621.

В АЛБАНІЇ ПОЧАЛИСЯ ЗАВОРУШЕННЯ

Відень. — За непідтвердженими повідомленнями з Албанії, там продовжуються народні заворушення, які почалися напередодні національного свята — Дня республіки. Однак офіційні представники Албанії продовжують заперечувати ці новини.

Як відомо, 44 роки тому Албанія була проголошена комуністичною республікою. Від того часу кожна річниця цієї події святкується пишно і урочисто, супроводжується військовими парадами і „демонстраціями трудящих". Албанія залишається єдиною країною з комуністичною диктатурою у Східній Европі, яку не заторкнув вітер змін.

Кілька років тому Албанія все ж таки злегка відкрила двері для чужинців. Там були створені спільні підприємства для торгівлі з Італією, Югославією і Грецією, а з деякими містами Західньої Европи Тірану з'єднали прямі летунські рейси. Однак ця країна все ще залишається найбільш закритою і консервативною із всіх комуністичних диктатур. В'їзд чужинців в Албанію все ще сильно утруднений, а керівництво країною дотримується у своїй діяльності незмінних сталінських догм.

„Сталінізм гарантує народові незалежність і суверенітет, — заявляє орган албанських комуністів газета „Зері і Поппуліт", — тому країна як крокувала, так і далі буде крокувати по шляху соціялізму".

ЗСА і СССР плянують спільний парк

Вашінгтон. — Групи урядовців ЗСА і СССР на чолі з секретарем внутрішніх справ ЗСА Мануелем Луджаном мол. та головою совєтської Крайової комісії охорони довкілля В.Г. Сокольським запропонували створення міжнародного парку-резервації вздовж Берінґової протоки.

Проєкт парку під назвою „Берінґова спадщина" плянує охопити мільйони акрів тундри на Алясці та в Сибіру, майже незаселені райони з багатою дикою природою. В пропозиції підкреслено велике значення такого міжнародного парку для спільного вивчення екології, археології та історичної спадщини на обох берегах Берінґової затоки, яка колись була мостом між Азією та Північною Америкою. Якщо проєкт буде схвалений урядами ЗСА та СССР, будуть полегшені візові обмеження для населення обох країн для подорожування в обох напрямках.

Кожна країна матиме своїх керівників парками, які регулярно зустрічатимуться для узгіднення спільних акцій як наукового, так і культурного характеру. Американська сторона запропонувала 2.8 міл. акрів вже існуючого Національного парку Берінг Ленд Бридж. Совєтська сторона ще не вирішила, яку частину Чукотського півострова займатиме Національний парк, але вона відповідатиме розмірами американській пропозиції.

На пресовій конференції у вівторок, 9-го січня, М. Луджан сказав, що обі країни працюють над проєктом такого парку вже від 1972 року, але в зв'язку з політичним напруженням між ЗСА і СССР здійснення його було неможливе. В.Г. Соколовський у відповіді на питання кореспондентів підкреслив, що реалізація проєкту стала можлива не тільки завдяки перебудові, але „загальному процесові демократизації, який послабив міжнародне напруження та створив умови для співпраці двох найпотужніших держав світу". Але він також сказав, що потрібно вирішити ще багато питань, серед яких є й такі, як доступ відвідувачів парку та загальне питання використання землі й роля федералізму в Совєтському Союзі.

Америка має вже п'ять спільних Національних парків з Канадою, а СССР — тільки один з Фінляндією.

У проєкті вказано, що не зважаючи на те, що міст між Азією та Північною Америкою був розділений Берінґовою затокою, „життя в Берінґії продовжувалося без великих змін впродовж кількох тисяч років. Навіть під прапором Російської імперії та пізніше, в період американського та російського комерційного розвитку, люди, ідеї та товари переправлялися через море. Але пізніше цей культурний та економічний обмін був перерваний та обмежений".

Сибір виділений від Аляски всього 30 милями затоки у своїх найближчих точках. До проєкту міжнародного Національного парку не входять два острови, віддаль між якими 3 милі американський острів Малий Діомід та совєтський острів Великий Діомід.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В ДІТРОЙТІ

Воррен, Миш. — Заходом місцевого Відділу УАКРади, урочисте відзначення цих роковин відбудеться тут в неділю, 21-го січня, в год. 3:30 по полудні в авдиторії школи Фіцджералд вул. Раєн ч.23200. Головну промову виголосить професор історії д-р Мирослав Лабунька, а мистецьку частину відзначення виконають молодіжні ансамблі оркестри та хору з Торонто, під диригентурою Василя Кардаша.

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВА УНІВЕРСИТЕТСЬКА спортова асоціяція (NCAA) одноголосно проголосувала в середу, 10-го січня, про введення несподіваних перевірок змагунів футболу впродовж цілого року на вживання стероїдів та інших стимулюючих ліків. А тим змагунам, які приймають допінги асоціяція вирішила присуджувати строгі покарання. Цілорічна перевірка встановлена на два роки починаючи від серпня ц.р. Понад 18,500 футболістів у 192 вищих школах підлягатимуть контролі на допінги, яка буде проводитися несподівано. Якщо в змагуна буде виявлено вживання будь-якого стимулюючого ліку вперше, він буде дискваліфікований на рік, вдруге — змагунові загрожує виключення з асоціяції. Змагуни інших спортових дисциплін будуть підлягати перевіркам лише під час чемпіонатів NCAA.

НАЙДОРОЖЧА КАРТИНА в світі „Іриси" Ван Гоґа, яка була продана в листопаді 1987 року за 53.9 міл. дол. австралійському мільйонерові Аланові Бондові, знову є на продаж в авкціонерному будинку Сотбі'с. А. Бонд купив „Іриси", взявши позичку в Сотбі'с у сумі 27 міл. дол. Після гострої критики зі сторони колекціонерів та торгівців, які звинувачували авкціонерну установу у спричиненні інфляції цін на твори мистецтва, Сотбі'с вирішив змінити свою фінансову політику, в майбутньому вже не буде давати позички покупцям. Президент Сотбі'с Майкл Ейнслі сказав, що покупець повинен заплатити за куплену річ до 9 днів: „Я думаю, що це добра ідея. Таким чином створиться більш реалістичний ринок".

М. ҐОРБАЧОВ ЗАКЛИКАЄ ЛИТОВЦІВ ЗАЛИШИТИСЬ В СОЮЗІ

Вільнюс. — Генеральний секретар КПСС і президент СССР Міхаїл Ґорбачов, який прибув до Литви з великою 40-членною делеґацією членів Центрального Комітету і Політбюра, закликав литовців, на закритих засіданнях членів комуністичної партії і відкритих мітинґах, щоб вони залишилися в Союзі, тобто, щоб відкликали своє рішення про розрив з КПСС і не виходили із сепаратистичними ідеями, які шкодитимуть обидвом сторонам. Основним арґументом М. Ґорбачова була його ідея перебудови економіки і демократизації суспільства, яка може провалитися, якщо Литовська ССР й інші республіки підуть шляхом сепаратизму та побудови окремих економічних структур. Крім того, — підкреслив Ґорбачов, — відокремлення Литви вдарило б по оборонній стратегії СССР і загрожувало б його власній позиції.

Натомість інший член Політбюра Юрій Д. Маслюков, який прибув з М. Ґорбачовим із триденною візитою до Литви, щоб зупинити хвилю сепаратизму заявив зібраним робітникам, що Литва має право вийти із Союзу, якщо буде така воля більшости населення республіки. Для цього треба б у республіці, на його думку, перевести загальний плебісцит.

Заява Маслюкова, — кажуть західні політичні спостерігачі, — є першим офіційним визнанням права республік на відокремлення високим речником всесоюзної компартії, членом Політбюра. На настирливе запитання присутніх, чи Кремль буде заперечувати право литовців, включно до вжиття військової сили, Ю. Маслюков, голова державної плянувальної комісії, виминаючи прямої відповіді заявив, чи радше повторив, що „вихід із Союзу республіки є можливий". Заяву Маслюкова повторили великі всесоюзні газети, зокрема „Правда" і „Ізвєстія".

Понад 250,000 литовців, мешканців Вільнюса і околиць, вийшли того дня на велику маніфестацію і „привітання" московських гостей. Серед присутніх були також іншонаціональні групи, виділи також три українські синьо-жовті прапори. Тисячі транспарантів з вимогою виходу Литви із Союзу вказували на настрої присутніх. Виступаючи у різних частинах міста на мітинґах некомуністичні і комуністичні доповідачі домагалися самостійности і соборности, повної ліквідації договору Москви з гітлерівським Берліном, на підставі якого Совєтський Союз прилучив до СССР три прибалтійські республіки в 1940 р., категорично відкидали заклики М. Ґорбачова й інших високих речників КПСС до єдности компартії. На одному з таких мітинґів М. Ґорбачов, — кажуть західні кореспонденти, — стосував методу погроз про цілковитий занепад перебудови і демократизації, а навіть загрози його власної позиції в КПСС, немовби натякав, що після мене можуть прийти чорні дні для населення імперії. „Наші республіки повинні жити у згоді, в мирі, співпрацювати зі собою, інакше ми всі пропадемо і пропадуть започатковані нами ідеї", — заявив у формі прохання совєтський президент.

Немає сумніву, — кажуть закордонні політичні аналітики, — що Москва боїться ланцюгової реакції у республіках, яка обов'язково наступила б після виходу зі Союзу трьох прибалтійських республік. І для того були зроблені зі сторони Політбюра такі, а не інакші заходи для присмирення Литви.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ Рог Тай Ву заявив, що цьогорічні маневри військових з'єднань ЗСА та Південної Кореї відбудуться зі значним зменшенням учасників обидвох країн. Для пояснення він додав, що Південна Корея робить це, як своєрідний жест, щоби облегшити напружену ситауцію з Північною Кореєю, з якою хочуть вести переговори. Одначе речники Пентаґону твердять, що рішення про значно зменшене число учасників цьогорічних військових вправ Південної Кореї та ЗСА є зумовлене зменшеним бюджетом.

СЕР ДЕЙВИД ВІЛСОН, губернатор Гонг-Конгу, приїхав до Пекіну на триденні відвідини, а в першу чергу на ряд розмов з китайськими високопоставленими офіційними чинниками в справі напруженої ситуації між Китаєм і англійською колонією, що заіснувала від часу жорстокого здушення продемократичних заворушень в червні 1989 року. На летовищі гостя вітав Чоу Нан, заступник міністра закордонних справ. Заплановано також зустріч з прем'єр-міністром Лі Пенґом.

УРЯД ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ подав до загального відома, що буде настоювати на тому, щоби совєтські війська залишили територію Чехо-Словаччини до кінця цього року, а вміжчасі власна армія попробує стати більш самостійною після довгих років контролювання з Москви. Речник закордонного міністерства Любош Добровольський заявив, що теперішній реформаційний уряд Чехо-Словаччини запропонує кінець 1990 року як дату, до котрої совєтські війська повинні залишити територію Чехо-Словаччини. Цю пропозицію буде подано на нарадах заступників міністрів закордонних справ цих обидвох країн, які мають розпочатися в Празі у понеділок, 15-го січня.

У НАЙБІЛЬШОМУ ДОСІ японському інвестиційному потягненні у Східній Европі та у перших зусиллях Японії, скористати із заворушень в цій частині Европи, автобудівельна фірма Сузукі заявила, що вона дала згоду побудувати в Мадярщині автомобільний завод, який коштуватиме 140 міл. дол. Цей почин буде спільним для обидвох країн. Це буде перший автомобільний завод в Мадярщині а плянують побудувати його 40 миль на північ від Будапешту. Урядники фірми Сузукі вже тепер говорять про продукцію 100,000 авт кожного року щойно у пізніших 1990-их роках. Теперішні пляни включають продукцію 15,000 авт вже в 1992 році.

У БОЛГАРІЇ ОФІЦІЙНА комісія, яка перевіряла оскарження про корупцію високих достойників болгарського уряду, подала до відома, що зібрала достатню кількість доказів, щоби розпочати кримінальний процес проти колишнього зганьбленого лідера Болгарії Тодора Живкова. Речник болгарського уряду Любен Кулішев заявив у телевізійному інтерв'ю, що перевірка цієї справи виказала такі зловживання, як витрачення державних грошей на видання книжок написаних Т. Живковим, як у Болгарії так і поза її кордонами. Також комісія має докази про солідні конта родини Т.Живкова у закордонних банках і вже це є достатнім, щоби розпочати кримінальний процес.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N.J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City N.J

Атмосфера довкола справи Норієґи

Капітуляція генерала Мануеля Антоніо Норієґи і його добровільна здача американській військовій владі у Панамі — це був безперечно тріюмф ризикованої гри президента Буша. Але це був тільки частинний успіх, що його схвалила велика більшість американського суспільства включно з обома партіями у Конґресі. Це був політичний успіх, поруч з яким залишився ще аспект не менше важливий: дальша боротьба проти пошести наркотиків. Адже вся афера Норієґи почалася від того, що федеральний суд у Маямі на Фльориді поставив у стан обвинувачення Норієґу, як відповідального за перепачкування туди маси наркотиків. І судять Норієґу не за його диктаторський режим у Панамі і за грошові зловживання коштом народу в Панамі, а за перетворення Панами в етап для перевозу наркотиків із Колюмбії, на чому Норієґа заробив для себе 5 мільйонів долярів. Президент Буш і його дорадники, напевно, рахувалися з тим, що збройна інвазія до Панами породить неґативний відгук в латино-американському світі. Нічого й казати, що було зразу ясно, що кричатимуть такі вороги Америки, як Куба, Нікараґуа, Лівія чи Іран. Але голоси протесту й обурення латино-американської преси, зрештою прихильної Америці, стали для Уряду Буша поважною проблемою.

Тому президент Джордж Буш проголосив на своїй пресовій конференції в минулому тижні, що висилає віцепрезидента Дана Квейла до всіх латино-американських країн у Центральній і Південній Америці, щоб він з'ясував тамошнім державним лідерам, що їхній острах безосновний. Вони ставляться не тільки принципово проти всякої американської збройної інтервенції, але тепер налякалися, що збройна інтервенція в Панамі може стати прецедентом для подібної інтервенції в будь-котрій іншій латино-американській країні, режим якої не подобається Америці. Так воно насправді не є. Президент Буш кількакратно підкреслював на тій своїй пресовій конференції, що він вислав до Панами військо для охорони тамошніх американських громадян, безпосередньо загрожених поведінкою Норієґи. Місією Дана Квейла буде заспокоїти латино-американські країни, що ЗСА прагнуть жити з ними мирно і згідливо без ніяких аґресивних імперіялістичних затій.

Арештування генерала Норієґи та поставлення його перед суд в Маямі не закінчило війни проти імпорту наркотиків з латино-американських країн, в першій мірі з Колюмбії. Член Уряду Буша, директор спеціяльно створеної аґенції для поборювання лиха наркотиків, Вілліям Беннет, підкреслив у своєму минулотижневому пресовому інтерв'ю, що війна проти імпорту наркотиків і проти наркоманії внутрі Америки — це проблема куди ширша й обрахована на куди дальшу мету, як тільки ліквідація Норієґи, як одного експортера наркотиків. Активну участь Америки у кампанії проти центру продукції кокаїни й героїни у Колюмбії на базі порозуміння з тамошнім президентом Вірґіліо Варґасом — продовжується. Додатковим засобом для переловлювання експорту наркотиків з Колюмбії морським шляхом було вислання на прибережні води Колюмбії двох американських військових кораблів. Проте воно знову налякало надзвичайно вразливих на пункті можливої збройної інтервенції Америки латино-американські країни. І президент Буш мусів негайно заявити, що Америка не має ніякого пляну переводити бльокаду Колюмбії.

Настрій — це ніби невхопна суто абстрактна річ. У політиці настрої народних мас — це реальний, дуже реальний чинник. Без належної атмосфери неможливо переводити ніяку масову акцію. Афера Норієґи створила в Америці, в її найширших суспільних колах, ворожу супроти цього амбітного безскрупульного авантюриста Норієґи, виявили, що величезна більшість американців схвалює поведінку Буша в цій справі — без уваги на людські і матеріяльні втрати і без уваги на те, як голосують члени Ради Безпеки ООН чи яка реакція в латино-американських країнах. Але державна верхівка в ЗСА мусить рахуватися з настроями в Центральній і Південній Америці, тим паче, що з упадком комунізму в Европі — в західній гемісфері комуністичним островом залишилася лише Куба і союзницька з нею сандіністська Нікараґуа. ЗСА є найбільшою політичною й економічною потугою в західній гемісфері. Всі латино-американські країни мусять з нею рахуватися, бо її потребують. Можна сміливо ризикувати твердження, що обурення, острах і протести, які виринули в латино-американських країнах у зв'язку з інтервенцією у Панамі — минуться, як немилий епізод.

Н. Осока

ЗАВОРУШЕННЯ НА СОВЄТСЬКО-ІРАНСЬКОМУ КОРДОНІ

Як уже повідомлялося, дестабілізація в Нахічеванській автономній області Азербайджану, відділеній від Туреччини та Ірану рікою Аракс, почалися 31-го грудня 1989 року. Нахічеванська автономна область також відділена від основної частини совєтського Азербайджану широкою смугою вірменської території.

Згідно з повідомленнями Ассошіейтед Пресс та інших засобів масової інформації, тисячі азербайджанців нищать сторожеві вежі та систему сигналізації вздовж кордону з Іраном, вимагаючи возз'єднання з іранською провінцією Азербайджан. В совєтських газетах повідомлялося, що уряд Ірану вимагає від Москви наведення порядку в прикордонній смузі.

У першому повідомленні ТАСС було сказано, що непорядки на кордоні спричинили безвідповідальні особи під впливом алькоголю та наркотиків. Проте один з керівників Народного фронту Азербайджану Ваґіф Самед-огли у телефонічній розмові з кореспондентом газети „Вашінґтон Пост" Дейвидом Ремніком спростував офіційні твердження про нібито вчинення насильницьких дій під впливом алькоголю й наркотиків. Він сказав, що тисячі азербайджанців проводять мирні демонстрації, вимагаючи ліквідувати прикордонні застави між південним Азербайджаном і північним Іраном, встановлені 1920 року. „Від сталінських часів сім мільйонів азербайджанців у Совєтському Союзі та двадцять мільйонів азербайджанців Ірану розділені 'берлінською стіною', — заявив Ваґіф Самед-огли. — Ми не екстремісти, але хочемо мати змогу спілкуватися з рідними і вести вільну торгівлю через кордон".

Пізніші повідомлення совєтської преси також вказують лише на політичні причини заворушень. Вони відзначають, що азербайджанці готувалися до цієї акції протягом кількох тижнів наприкінці 1989 року.

Лідери Народного фронту у Нахічевані ще 12-го грудня 1989 року поставили вимогу комуністичним властям ліквідувати прикордонні застави до 31-го грудня. Через деякий час Народний фронт оголосив „Тиждень кордону" з 1-го до 7-го січня, закликаючи народ зруйнувати загорожі, які розділяють азербайджанський народ.

З початком активізації подій в Нахічеванську автономну область було введено додаткові війська, які, згідно з совєтськими офіційними твердженнями, поводяться дуже стримано і майже не втручаються в події. В повідомленнях ТАСС було сказано, що військові навели порядок в сутичках між вірменами та азербайджанцями, в результаті дві особи загинуло і десятки людей поранено як з боку міліції, так і з боку демонстрантів.

Начальник політуправління прикордонних військ КҐБ генерал-лейтенант Н. Бритвін під новий рік сказав кореспондентові ТАСС, що становище на кордоні з Іраном унормалізувалося. Однак нові повідомлення засвідчують, що заворушення зростають і вже поширилися по всьому азербайджано-іранському кордоні, який тягнеться приблизно на 790 кілометрів. Народ продовжує руйнувати прикордонні укріплення, а в столиці Азербайджану Баку 5-го січня 1990 року відбулась багатотисячна демонстрація на підтримку вимог нахічеванців.

Надійшло теж повідомлення, що перший секретар нахічеванського обласного комітету Компартії Гейдар Ісаєв зрезигнував. Оскільки іноземних кореспондентів туди не пускають, а весь Азербайджан оголошено зоною закритою для закордонних журналістів, то немає змоги перевірити правдивість уривочних повідомлень.

Як заявив у телефонічній розмові азербайджанський журналіст Назім Раґімов, минулого тижня 30,000 азербайджанців влаштували мітинг на центральному нахічеванському майдані, а потім вирушили руйнувати рештки прикордонних застав. Раґімов також повідомив, що одного з активістів Народного фронту знайшли вбитим за невідомих обставин.

Кореспондент лондонської газети „Таймс" Деніел Трісман 8-го січня повідомив, що делеґація високопоставлених партійних чиновників вилетіла з Москви до південного Азербайджану.

Представник міністерства закордонних справ Ірану заявив кореспондентам, що з Ірану до Москви виїхала делеґація для обговорення шляхів вирішення цієї проблеми. А тим часом іранський чиновник 8-го січня через меґафон звернувся до совєтських азербайджанців застерігаючи їх, що вони застосовують неправильну тактику.

Геннадій Ґерасімов 9-го січня заявив кореспондентам що совєтські війська не мають наміру втручатися у події тому, що відбуваються природні зміни, яких ніякі заборони не зможуть відвернути.

Згідно з останнім повідомленням у Москві відбулися переговори між совєтськими й іранськими представниками, після чого уряд Азербайджану 10-го січня цього року оголосив своїм громадянам, що їм буде дозволено відвідувати рідних і друзів в Ірані.

Українці в краю й діяспорі вшанували пам'ять А. Сахарова

Як уже інформовано, українці активно відгукнулися на смерть видатного правозахисника і науковця, винахідника водневої бомби академіка Андрея Сахарова який несподівано помер вночі з 14-го на 15-го грудня 1989 року. Сумна вістка прокотилася по Україні й спонукала народні маси зібратися на мітинґи для вшанування пам'яті мужнього борця за права людини, за ідеали справедливости та ідеали свободи.

У Чернігові 17-го грудня 1989 року відбулася Панахида за спокій душі померлого, а потім люди зібралися на жалобний мітинґ, піднявши 100 українських та російських національних прапорів. Однак міліційні загони перешкодили проведенню цього мітинґу.

В той же час відбувся жалобний мітинґ, присвячений пам'яті А.Сахарова, в Одесі, а після мітинґу в одній із церков відправили Панахиду. Міліція не втручалася. На Панахиді було понад 200 людей.

Багатотисячні мітинґи й Панахиди пам'яті покійного академіка відбулися у Львові, Івано-Франківському, Тернополі. У Вінниці „Меморіял" організував великий санкціонований мітинґ на цвинтарі біля новоcтановленого пам'ятника жертвам сталінського терору. Учасники мітинґу виступили з промовами з приводу смерти борця за права людини А. Сахарова і всі присутні вшанували його пам'ять хвилиною мовчання.

Біля будинку медичного інституту в Запоріжжі 17-го грудня зібралося близько 500 людей і провели траурний мітинґ у зв'язку зі смертю А. Сахарова. Одного з організаторів мітинґу затримала міліція.

Понад 30,000 людей взяли участь у траурному мітинґу в Києві на площі біля Центрального стадіону де з промовами виступили керівники УГС, НРУП, активісти „Меморіялу", Спілки Репресованих і представники багатьох інших формальних та неформальних об'єднань.

У Харкові траурний мітинґ пам'яті А. Сахарова відбувся в парку ім. Ґорького. Учасники мітинґу прийняли резолюцію, у якій підтримали вимоги Міжреґіональної депутатської групи оголосити день похорону А. Сахарова днем жалоби; передати по радіо й телевізії Панахиду і похорон; обговорити на з'їзді пропозиції А.Сахарова і опублікувати запропонований ним проєкт конституції для всенародного обговорення. Учасники мітинґу також постановили створити комітет для увіковічнення пам'яті А. Сахарова.

Багатолюдні Панахиди за спокій душі А. Сахарова відправлено в усіх УКЦерквах, УАПЦерквах і баптистських церквах України, а також у багатьох українських церквах Америки, Канади й інших країнах Заходу.

Академік А. Сахаров активно виступав за права націй на самовизначення і підтримував боротьбу українців за узаконення УКЦ та УАПЦ.

Кореспондент Віталій Портиков у газеті „Молодь України" ч.242 за минулий рік опублікував статтю „Служити правді", де розповів, що за кілька годин до смерти бачив усміхнене обличчя академіка Сахарова з виразом наївности, мудрости і втоми. Пригадав Портиков і перший день з'їзду, коли А. Сахаров — один серед збентеженої залі — підхопився й аплодував короткій репліці депутата Ростислава Братуня.

У нерівній тяжкій боротьбі з комуністичним режимом А. Сахаров мужньо відстоював свої ідеали і завжди намагався допомогти кожному, чиї людські права були зневажені узурпаторами.

Народний депутат СССР від України, поет Дмитро Павличко, почувши сумну вістку, написав вірш „На смерть Андрія Сахарова":

Спочатку — бомба. Потім — каяття.
І крик до світу із тюрми страшної.
Так постає нескорене життя
І служба правді, що міцніш від зброї...
Він вийшов на трибуну, але ти,
Регочучи, затупотів ногами,
В екстазі послуженства й глупоти
Незримими ударив ланцюгами,
Кайданами, що на тобі висять,
Ти вбив його, як він ставав до болю,
Щоб з тебе зняти заржавілу гадь,
Ганьбу твою, лаковану ганьбою!

І вже забитий він пройшов між нас,
І на порозі темряви та стужі
Палющими очима, як Тарас,
Нам опалив осиротілі душі.

Москва, 17-го грудня 1989 р. передруковано з газети „Молодь України", ч. 242, 1989 р.)

Андрій Бук

НАСЕЛЕННЯ ЗСА І ІМІҐРАЦІЯ

Населення ЗСА у 1988 році зросло на 6 відс. до 249.2 мільйона, через збільшене число народин — „бей бі-бум" (2 відс. — 13 мільйонів), зростаючий пересічний вік життя і збільшену іміграцію. В останніх десятиріччях, особливо після закінчення Другої світової війни, з дворічною перервою в'єтнамської війни, народини з року-в-рік зростають. Через великі досягнення в медицині пересічний вік громадян з кожним роком збільшується, з великою різницею у випадку жінок і чоловіків. Коли п'ять років тому пересічний вік життя був 72.8 років у чоловіків і 73.5 років у жінок, то на кінець 1988 року він був 74.5 — 72.9, і у жінок 78.2. Жінки живуть довше через зайняття у домашньому господарстві чи в соціяльних, суспільних і харитативних організаціях.

Іміграція в 1988 році сильно зросла з Мехіко (легальна і нелегальна) та з Центральної і Латинської Америки, головно еспанської національности, яких є вже 21 мільйонів. Оскільки зростатиме так далі, то до кінця цього десятиріччя випередить муринське населення 25 мільйонів. Цього року населення зросте ще більше через збільшений приїзд з СССР і країн Східньої Европи. Зі Совєтського Союзу вже прибуло біля 50,000 у 80 відсотках жидів (минулого року 35,000), на наступний рік передбачають до 100,000, а до кількох років СССР може покинути біля 4 мільйони совєтських громадян. Оскільки приріст населення ЗСА зростатиме так далі, то в наступних десятиріччях ЗСА займуть третє місце, після Китаю — 1,150 більйона і Індії — 890 мільйонів населення. Сьогодні на третьому місці є Совєтський Союз — 287 мільйонів населення.

ЗСА в своїй історії, як подає Уряд іміґрації і натуралізації, є країною іміґрантів. Істотно, це мозаїка різних національностей, рас, віровизнань, яких об'єднує сильний доляр, добробут — висока життєва стопа, де побіч церковних свят є різні державні, світські святкування, які зі суботи чи неділі переносять на п'ятницю чи понеділок, щоб довгий кінець тижня був приємним. Часто-густо стає він трагічним через автомобілеві випадки, в яких гине багато громадян.

Від 1820 по кінець 1988 року прибуло до ЗСА 56.5 мільйона іміґрантів, початково у XVIII столітті з Ірляндії, Великобританії, Німеччини, Китаю, Італії, Австро-Угорщини і Росії. В XIX і XX століттях з Австро-Угорщини, Італії, Совєтського Союзу, а перед тим з Росії, Туреччини, Японії, Мехіко, Польщі, Канади, Куби, В'єтнаму, Кореї, Китаю і Центральної Америки. Найбільше, бо 18 мільйонів прибуло в останньому десятиріччі XIX і перших двох десятиріччях XX століття з Австро-Угорщини, Італії, Росії, Японії і Мехіко, а після закінчення Другої світової війни біженців з СССР і країн Східньої Европи. В останніх роках зростає число біженців-іміґрантів зі Совєтського Союзу і інших комуністичних країн.

Сьогодні Комісія біженців при Організації Об'єднаних Націй опікується 15 мільйонами біженців з 105 країн світу, які захитали стан бюджету Об'єднаних Націй, підтримуваний в 25 відс. ЗСА. Не багато з тих біженців прийняли держави вільного світу за вимком ЗСА. Більшість веґетує в переселенчих таборах. Інших 25 мільйонів далі переслідуваних релігійно чи національно в своїх державах чекають на переселення. Цього року Адміністрація президента Буша зменшила фонд утримання біженців на 20 відс., з 461 до 370 мільйонів долярів і рішила прийняти 106,000 біженців, в тому 50,000 з СССР, в більшості жидів, які масово покидають Совєтський Союз через зростаючий антисемітизм, а на наступний рік — 125,000, маючи всього фондів на 85,000 біженців.

Збільшена іміграція жидів з СССР почалася в 70 роках. В 1972 і 73 роках іміґрувало річно 32,000, з того 31.2 прибуло до Ізраїля, а вже в 1979 році на 52,000 лише 12,000 — до Ізраїля, решта до ЗСА. Після 1979 року число іміґрантів сильно зменшилося і лише 1.5 від. їхало до Ізраїля. В останніх роках, через релігійне і національне переслідування іміґрація знову пожвавилася. В 1989 році по кінець жовтня 63,000 жидів покинуло СССР через іміґраційні обмеження ЗСА, 9,500 прибуло до Ізраїля, решта чекає на візи до ЗСА, крім того дальших 300,000 в Совєтському Союзі чекає на візи до Ізраїля, з обави на зростаючий антисемітизм в деяких республіках, головно в Узбекістані з мусулманським населенням, де живе 250,000 жидів. Голляндський консул в Москві, який полагоджує візи совєтських жидів, через масові зголошення протягом шістьох днів в тижні (в жовтні 11,000), хотів полагоджувати і в неділю, Уряд ЗСА не погодився. В останніх двох роках поверх 80,000 совєтських жидів прибуло до ЗСА, а 150,000 хоче стати громадянами ЗСА. В листопаді 11,000 покинуло СССР, з яких 2,000 прибуло до Ізраїля, решта чекає на візи, а поверх 10,000 у Відні і Римі також чекає на візи до ЗСА; до Ізраїля не хоче їхати. Уряд ЗСА з 1-им листопадом відмовив в'їзд до ЗСА жидам, з візами в Римі і Відні, після першого жовтня, перевіряє і пускає лише тих, що мають родини у ЗСА.

Уряд Ізраїля плянує прийняти в наступних шести роках 750,000 жидів зі Совєтського Союзу, не зважаючи на погане економічне становище, через зростаючі ціни, інфляція 7 відс., безробіття 9 відс., життєва стопа впала на 4.5 мільйона громадян майже один мільйон живе бідно (веґетує) родина з двох осіб має 38 долярів допомоги на будову мешкань для іміґрантів. Останньо летунська лінія Ізраїля „Ел-Ал" договорилася з „Аерофлотом" з першого січня 1990 року доставляти жидів іміґрантів з Москви безпосередньо до Ізраїля.

ПРАЦІВНИКИ ОХОРОНИ публічного здоров'я та Центру контролі над хворобами повідомили в середу, 10-го січня, про поширення „леґіонерської" хвороби в Луїзіяні. Причину хвороби знайшли в автоматичних розприскувачах рідини для збереження свіжості овочів у великих крамницях. Вже зареєстровано 34 випадки інфекційного зараження, два з них — смертельні. Працівники Охорони здоров'я запевняють, що це лише реґіональний вибух захворювання, що хвороба не загрожує споживачам спрейованих продуктів. Сотні розприскувачів „освіжають" овочі спеціяльним розчином по цілій країні. „Леґіонерська" хвороба проявляється як звичайна грипа, лікується антибіотиками та „лише" 15 відсотків захворювання може бути фатальними. Переважна більшість хворих не зголошуються, вважаючи що це грипа, тому ще не відомо дійсного розміру „леґіонерської" хвороби.

Л. Х. Щ.

„ПРОЛІСОК" — УКРАЇНЦІ У ЛИТВІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

Донедавна — якщо доходили до нас будь-які вістки про життя українців в СССР — поза межами Української Республіки, можна було їх підсумувати хіба трагічним висловом Тараса Шевченка: „На всіх язиках все мовчить". Якщо були й якісь глухі вістки, десь ще в 1960 роках, про спроби засновування українських шкіл у більших скупченнях, то були це хіба вістки про репресії, які йшли вслід за такими спробами. Здавалося — все завмерло. Але тільки позірно. Перші леготи весняної відлиги, дарма, що лиш познаки дуже далекої ще весни, пробуджують, як виявляється, українців, не лише в Україні. Так ось перед нами матеріяли Громади Українців Литви, з осідком у столиці, Вільнюсі.

З них бачимо, що Громада ця постала ще осінню минулого, 1988 року. Перші старання були в напрямі української недільної школи. Почав вести її професійний учитель, Олександер Авраменко. Навчання відбувається в приміщенні Дому Вчителя. Школа зразу постаралася про зв'язки з Україною. В її листку-бюлетені „Гомін" читаємо подяки за дружню допомогу підручниками та моральну підтримку — Товариству Української Мови ім. Т. Шевченка зі Львова, Товариство Рідної Мови — „Родовід" із міста Хмельницький, Літературно-Мистецькому Товариству „Творчість" із Кам'янця Подільського та приватним особам по всій Україні, від Івано-Франківського до Полтави.

Знайшли вони теж шляхи порозуміння з українцями Польщі, Німеччини, Шкільною Радою та з Світовою Координаційною Виховно-Освітньою Радою при СКВУ. Як бачимо довголітній насильний летарг не приспав їх ініціятиви й рухливости. Попри ведення школи, заклали вони хор, добилися радіопередач українською мовою, виготовляють інформаційні летючки та статті до преси про Україну, запрошують на концерти українські ансамблі, недавно відправилася у Вільнюсі перша українська католицька св. Літургія, а вслід за цим розпочалася боротьба за віддання українцям-католикам храму Святої Трійці, колись катедри святого Йосафата Кунцевича.

Громада шукає українських традицій, свого коріння на чужій землі. І так їх святині — дім, де проживав замолоду Тарас Шевченко та могила Якова Головацького, члена „Руської Трійці" та співавтора „Русалки Дністрової", який похований на вільнюському кладовищі. Вони покликаються на міжвоєнні традиції Литовсько-Українського Товариства, як теж сягають історичними згадками у глибину віків до гармонійного співжиття українців з литовцями у спільній Литовсько-Руській Державі.

У нас на руках 8-ме-9-те число виданого циклостилевою технікою бюлетеню Громади Українців Литви, що зветься дуже знаменито: „Пролісок". Це число присвячено Установчій Конференції Українців Литви, що відбулася у Вільнюсі 28-го-29-го жовтня 1989 року. Там інформують, що в Конференції взяли участь гості з України, Латвії, Естонії, із Москви, Ленінграду, з Польщі, попри делеґації із різних міст Литви. До речі, в деяких із цих українських осередків плянують теж творити українські недільні школи.

Після обговорення ряду співдоповідей, конференція прийняла численні документи-звернення, як ось: „до українців", „до литовців", про Церкви, про удержавлення української мови. До речі, як можна зрозуміти, господарі-литовці відносяться дуже прихильно до українців та піддержують їх почини. На програмці Конференції бачимо поруч тризуб та Поґонь, український та литовський славні, а на сцені в час Конференції — як українську, так і литовську національну символіку. Попри них — море вишивок та, зрозуміло, всюди портрети Безсмертного Тараса.

Чотири делеґати від Громади Українців Литви брали участь в Установчому з'їзді Народного Руху України за Перебудову в Києві. А у вересні цього року українці були присутні на нараді в справі міжнаціональних відносин у Литві. Там речник української групи, І. Юзич висловив думки, що „шлях до порятунку людства перед лицем загрози самознищення можна знайти тільки, опираючись на вироблений сотнями поколінь досвід життя на землі — кожної нації.

Тому загибель одної нації може привести до загибелі цивілізації, так, як випадання одного каменя з будівлі може привести до її руїни". Він теж підкреслив, що українці Литви вийшли свідомо й добровільно, без якого-небудь примусу, на „Балтійський шлях", відому масову демонстрацію, яка відбулася 23-го серпня, у п'ятдесятиріччя підписання пакту Ріббентроп-Молотов.

У „Проліску" знаходимо теж захоплений репортаж із участи українців Литви, як гостей, на фестивалі „Червона рута" у Чернівцях.

Як бачимо, українці Литви пливуть у життєдайній струї всеукраїнського відродження та не відстають ні в чому. Їх „Пролісок", хоч скромний на вигляд — справжній віщун недалекої весни. Читаючи його, згадуються слова Великого Каменяра: „І найдужче над тим дивувалась зима, що на цвіт той дрібний, в неї сили нема".

ДРУГИЙ З'ЇЗД АШАФЕНБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Учасники Другого з'їзду ашафенбурзької гімназії

Другий з'їзд ашафенбурзької гімназії відбувся 23-24-го вересня минулого року. На з'їзд прибуло понад 40 гімназистів, а з чоловіками і жінками було понад 90 учасників. З'їхались для того, щоб ще раз провести час у колі товаришів молодости. Мабуть тому ті з'їзди такі успішні, що так приємно в гурті згадувати ті безжурні гімназійні роки.

З'їзд приготував комітет (голова — Рома Коцюмака-Дигдало, секретар — Анна Дідур-Гаврилюк, фінансовий референт — Д-р Олександер Серафин) особистими листами та оголошеннями в щоденнику „Свобода". На з'їзді відбулася виставка світлин з гімназійних часів та виставка поштових марок присвячених Т. Шевченкові, яку привіз зі собою В.Головінський. Усі місцеві справи у підготові з'їзду полагоджувала Оля Мартинович-Равлюк. Реєстрацію переводили Людмила Тимчик-Костюк та Орися Головей-Саляк. Підготовчий комітет заплянував короткі наради в суботу, щоб дати більше часу на товариську зустріч.

На ділових нарадах було вирішено підготувати допис про гімназію до Історії Української Еміграції та видати збірник спогадів про гімназію. Вибрано Діловий Комітет у такому складі: голова — Рома Коцюмака-Дигдало, заступниця — Стефа Серафин-Рогач, секретар — Анна Дідур-Гаврилюк, фінансовий референт — д-р Олександер Серафин. До Комісії збирання матеріялів увійшли: д-р Володимир Бакум — голова, Оля Мартинович-Равлюк — заступниця голови, Мірко Пилишенко — редактор збірника, Таня Хухра-Паш, Ірена Петренко-Федишин і Орися Головей-Саляк — члени.

На закінчення ділових нарад інж. Левко Майстренко висвітлив прозірки зі своєї подорожі по Україні та розповів про архітектуру українських церков, показав деякі цінності, що врятувалися від знищення, як ось іконостас у Великих Сорочинцях.

Зустріч продовжувалася увечорі бенкетом та танцями. Програмою бенкету провадив д-р Олександер Серафин. Парох церкви Пресвятої Трійці, о. Лев Любинський, провів молитву. Однохвилинною мовчанкою вшановано всіх, що відійшли від нас у вічність. Прочитано привіти від ред. Михайла Бажанського з Дітройту та Оленки і Богдана Соловів з Австралії. Проф. Мірко Пилишенко дуже зворушливо розказував поро свою участь у Міжнародному Шевченківському Форумі „Від серця Европи до серця України", відзначаючи тим 175-ліття з дня народження Т.Шевченка. Ашафенбурзькі коломийки пера Роми Дигдало відспівали: Марія Боцюрко-Грабовська, Надя Кіт-Палюх, Таня Хура-Паш, Марійка Лужецька-Ницот. Голова Комітету Рома Дигдало розважала гостей також жартами з України.

Проф. Ірена Петренко-Федишин у своїх спогадах з гумором змалювала сильветки кількох професорів і дуже влучно підкреслила вплив таборового життя, а головно української гімназії і Пласту на формування світогляду і національної свідомости тодішньої молоді.

Програму дуже влучно закінчено гуморескою Е. Козака „Тримайтеся", яку відчитав у стилі Гриця Зозулі Володимир Дигдало. Бенкет закінчився забавою при звуках оркестри „Амор" і чарівного співу Ігоря Раковського.

Присутні вислали привіт ред. Михайлові Бажанському та другові Ю. Штогриному з нагоди його вінчання.

З'їзд закінчився в неділю святими літургіями і спільною панахидою, яку відправили о. Л.Любинський, о. протоієрей Іван Куліш та протодиякон Володимир Поліщук з парафії св. Володимира.

Матеріяли до збірника про ашафенбурську гімназію проситься пересилати на адресу: Dr. Volodymyr Bakum, 18 Orchard Lane, Highland, N.Y. 12528.

В. Гаврилюк

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА СУСПІЛЬНА СЛУЖБА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ РОЗГОРТАЄ СВОЇ ДІЇ

Українсько-Американська Суспільна Служба, одна з численних програм Українського Освітньо-Культурного Центру, почалася ще в 1983 році в приміщеннях УОКЦ при Сідар Ровд. Головними діями тодішньої УАСС було помагати старшим нашим громадянам на терені Філядельфії і околиці, крім полагоджування різних справ у різних бюрах і агенціях та відвідування немічних. Суспільна Служба законтрактувала з відповідними установами роздавання сухих харчів для наших сеньорів та видавання і влаштовування обідів для них в приміщеннях УОКЦ.

Але потреби зростали і тому треба було відкрити нове бюро. Тому в 1986 році, три роки тому відкрито таке нове бюро при вулиці Ліндлі в дільниці Логан, де проживає багато наших людей. Завдяки фондові ім. Розалії і Юрія Лесняків закуплено будинок при 1325 В. Ліндлі аве., де тепер міститься головне бюро УАСС. Будинок названо іменем фундаторів.

В цьому бюрі кваліфіковані працівники УАСС полагоджують безліч справ для наших потребуючих людей — однаково для довголітніх мешканців нашого міста і околиці, як і для новоприбулих в зв'язку з напливом нових імігрантів з України.

Ця допомога Суспільної Служби в формі полагоджування найрізніших справ у безлічі урядів і установ федеральних, стейтових, міських і приватних, є важлива, а то й конечна, зокрема для наших старших віком громадян, які слабо володіють англійською мовою, або яким недуги чи інші перешкоди не дають змоги самим ці справи полагодити. Йдеться, зокрема, про справи прохарчування відповідними урядовими установами, нагляд над відвідинами медсестер, чи домашньої прислуги для немічних, які не можуть себе обслужити. Працівники і люди доброї волі відвідують немічних осіб, або контактуються з ними телефонічно, забезпечують транспорт до бюр і установ чи шпиталів. Ці самі працівники добровільці перекладають на англійську мову чи з англійської мови важливі документи, допомагають виповняти різні формуляри. Працівники УАСС, хоч як кваліфіковані і обізнані з різними проблемами, не мають просто змоги все полагодити без сторонніх людей доброї волі, до яких УАСС звертається за допомогою.

Ще однією ділянкою, яку можна полагодити в бюрі на Ліндлі, де міститься головне бюро Суспільної Служби (яке, до речі, в найближчому часі буде дещо розбудоване для вигоди клієнтів і в майбутньому для влаштовування інформаційних сходин-гутірок про найновіші зміни законів про Медікер і Медікейд) є інформації і виповнювання потрібних документів для спроваджування (запрошень) на візити рідних з України, старання про німецькі пенсії за працю в часі війни чи після війни в Німеччині, тощо. Тут можна теж отримати нотаріяльне завірення усіх паперів.

Якщо йдеться про обсяг праці постійних працівників бюра УАСС, то вони мають такий пересічний „місячний оборот": протягом одного місяця полагоджується, через особистий контакт чи телефоном справи біля 300 осіб, в чому є біля 50 відвідин по домах, шпиталях, домах для немічних та різних контактів з агенціями і урядами від 80 до 100, в тому з бюрами Соціяльного забезпечення і т. п.

Важливою ділянкою праці УАСС стала допомога для новоприбулих з України наших людей, які прибувають до ЗСА за спонзорством американських агенцій. Тут Суспільна Служба співпрацює з урядовими і приватними агенціями, як також із ЗУАДК. Ці люди приїжджають до влаштованого в колишньому військовому шпиталі гуртожитку у Фініксвіл біля Велді Фордж. Працівники нашої Суспільної Служби їздять до цього гуртожитку, активно включаються у вишукування для новоприбулих помешкань, хатнього устаткування, праці, полагоджують для них прохання про допомоги у формі „фуд стемпс", допомоги від „Велфер", допомоги для жінок з малими дітьми від агенції „WIC" і т. п.

В майбутньому проєктується відкриття побічних станиць-бюр Суспільної Служби в інших дільницях Філядельфії, як околиці вул. Френклін і 24-ої, для обслуги потребуючих в цих дільницях, які мають проблеми з транспортом на другий кінець міста, на Ліндлі. Є теж проєкт видавати інформаційні листки про зміни в законах та інші важливі інформації. Влаштовувати гутірки в приміщенні на Ліндлі, яке буде поширене вкоротці, щоб помістити більше зацікавлених. Плянуються теж курси англійської мови для новоприбулих.

Великий обсяг праці, необхідної для щораз більшого числа недужих і старших людей, як і новоприбулих приєднання до цієї важливої роботи людей доброї волі. Зокрема треба людей до бюрової праці, відвідин по домах, до телефонічних контактів з потребуючими особами, бюрами і установами, до перекладів різних листів і документів і до транспорту для тих, які його не мають, або яким важко користати з громадського транспорту.

ЗАКЛИКАЄМО ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ, ЯКІ МОГЛИ Б ПРИСВЯТИТИ ЧАСТИНУ СВОГО ЧАСУ, ГОЛОСИТИСЯ ДО ТАКОЇ ДОБРОВІЛЬНОЇ ДОПОМОГИ.

Вона справді необхідна, якщо маємо сповнити наше завдання, так як колись такі ж люди доброї волі допомагали нам кількадесять років тому, коли ми прибували на Нову Землю.

У всіх справах Суспільної Служби просимо звертатися до головного бюра Українсько-Американської Суспільної Служби на адресу: 1325 W. Lindley Ave. Philadelphia, Pa. 19141, або телефоном на число: (215) 456-1333.

Бюро відкрите від понеділка до пятниці, від год 9:30 ранку до год. 4-ої по полудні.

С. П.

Вітали міністра на Конгресі КУК

На останньому Конгресі КУК у Вінніпеґу, Ман., головним промовцем був міністер Дж. Епп (другий справа). Серед громадських діячів, які офіційно привітали його на Конгресі були (зліва): д-р Петро Кондра, мгр Іван Гаврик, головний директор УНСоюзу на Канаду і голова КУК д-р Дмитро Ціпивник. Мґр Гаврик також вітав листовно від УНСоюзу новопризначеного генерального губернатора Канади Рамона Гнатишина, який цього місяця почав урядування на новому пості.

„Бойківщина" пожертвувала 5,000 дол. на допомогу Україні

Філядельфія (Я.Т.). — Ряди старшого покоління нашої еміграції кожного року рідшають. Зокрема важкі втрати на тому полі понесло в останніх роках Товариство „Бойківщина", бо серед тих, що відійшли, воно втратило двох провідних членів Головної управи: голову Т-ва мгра Мирона Утриска та першого заступника голови проф. Олександра Татомира. Але ці важкі втрати не заламали волю активу Товариства далі енергійно продовжати працю Товариства „Бойківщина". Було це наявним на ширшому засіданні проводу Т-ва, яке відбулося 29-го жовтня у Філядельфії.

Засідання відкрив і проводив ним заступник голови інж. Методій Борецький. Із звітів діяльности, які зложили мгр Галина Утриско за голову управи, мгр Мирон Баранецький від Контрольної комісії та Організаційний референт мгр Микола Турецький, слід передати такі важніші дані:

Фінансовий стан товариства є дуже добрий. Хоч „Бойківщина" видала три монографії: „Літературна Бойківщина", „Монографія Бойківщини" та „Архітектура бойківських церков" і 60 чисел „Літопис Бойківщини", у касі „Бойківщини" є сьогодні 5,000 дол. Це свідчить про розумну й ощадну фінансову господарку управи Т-ва.

До цієї суми ще слід додати вартість згаданих видань „Бойківщини", які дотепер ще не були розпродані. Засідання вирішило розіслати частину цих видань до університетських бібліотек України і Польщі.

Доброю вісткою є те, що д-р Квітка Кушнір взяла на себе обов'язок редагувати „Літопис Бойківщини" і те, що Йосип Тереля повідомив, що має для „Літопису" 80 сторінок машинопису про Бойківщину. Управа Товариства „Бойківщина" одноголосно вирішила асигнувати 5,000 дол. із фондів товариства на фонд допомоги України.

Важну справу, справу дуже малого доплиму до Товариства нових членів молодших поколінь порушив організаційний референт мгр М. Турецький. Він висловив надію, що національне пробудження на рідних землях буде мати позитивний вплив на нашу молодь теж поза межами Батьківщини і що при наших стараннях вдасться поповнити членство Т-ва „Бойківщина" новими членами з молодшого покоління.

Дуже важну справу порушила мгр Галя Утриско. Вона закликає всіх бойків записати і переслати до архіву „Бойківщини" все, що вони пам'ятають про події в їхній місцевості чи околиці у час Другої світової війни чи перед тим, про переслідування наших людей, про злочини проти нашого населення, про дії УПА у даній околиці і т.п. Усе це є дуже цінне для нашої історії, кожна, здавалося б, мала подія, кожний навіть дрібний деталь є важні для майбутніх істориків. Якщо ми не запишемо того, що ми пам'ятаємо про події на наших рідних землях сьогодні, коли ще наша пам'ять є ясна і коли ми ще не дійшли до кінця нашої дороги, то важні матеріяли до історії нашого народу можуть бути втрачені назавжди.

Черговий з'їзд 1-ва „Бойківщина" відбудеться у Філядельфії 27-го травня 1990 року. Просимо усіх бойків записати цю дату і взяти участь у з'їзді.

СССР все ще збільшує кількість зброї і амуніції

Вашінгтон. — Речники Адміністрації президента Джорджа Буша заявили на підставі звідомлень Сі-Ай-Ей і інших західних розвідчих центрів, що Совєтський Союз все ще продовжує збільшувати кількість зброї і амуніції в сателітних країнах, зокрема у Східній Німеччині, не зважаючи на заповіджене зменшення військових частин на 50,000 вояків. Військові аналітики кажуть, що залишені склади амуніції і легкої зброї дає можливість Москві вислати своє військо до країн Східньої і Центральної Европи у випадку потреби, чи існуючої загрози. Навіть коли СССР здійснить свою обіцянку і відтягне 50,000 вояків, совєтські військові контингенти, матимуть запаси зброї й амуніції на протяг 30 днів, поки наспіє поповнення з центральних збросенєвих центрів, які знаходяться на території Совєтського Союзу.

Як відомо, Міхаїл Горбачов, генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР, обіцяв в часі свого виступу на форумі Генеральної асамблеї Організації Об'єдних Націй в 1988 році, що СССР зменшить свої збройні сили в Центральній і Східній Европі на приблизно дев'ять відсотків, тобто на 50,000 вояків і приблизно 5,000 танків. Від часу його виступу ситуація у Східній Европі основно змінилась і сьогодні вже не тільки Мадярщина вимагає виведення совєтського війська, але також здемократизовані уряди Польщі, Чехо-Словаччини і Східньої Німеччини, яка найбільше висунена на Захід і де властиво була сконцентрована найбільша кількість совєтського війська і зброї.

Департамент оборони у Вашінгтоні, приготовляючись до чергових нарад Віденської конференції представників 35-ох країн, яка має розпочатися у вівторок, 16-го січня, бере до уваги також останні звідомлення розвідки і вимагатиме, щоб справа магазинування зброї й амуніції була поставлена на порядок нарад і була стисло продискутована при загальному обговоренні військової доктрини представниками НАТО, Варшавського Пакту і нетральних европейських держав. Становище ЗСА до цієї справи, і загальної доктрини в майбутньому, передасть особисто ген. Колін Л. Повелл, керівник генеральних штабів армії. Совєтську сторону репрезентуватиме ген. Міхаїл А. Мойсеєв, шеф генерального штабу армії.

Представник Пентагону заявив, що ліквідація магазинів зброї, пального й амуніції у країнах Східньої і Центральної Европи покаже чи СССР дійсно готовий співпрацювати із Заходом також в оборонній, тобто військовій ділянці.

Виставка ґобеленів

Завдяки старанням Українського Культурного Центру та Асоціяції Діячів Української Культури (АДУК) в Дітройті, українська громада мала можливість запізнатися з надзвичайно цікавою виставкою гобеленів мисткині Марії Зазулі з Торонто, яка була відкрита 27-го, 28-го, і 29-го жовтня в Українському Культурному Центрі у Ворені.

Для багатьох це була нова нагода, бо мав нагоду перший раз запізнатися з так рідкісним у нас мистецтвом. Мисткиня виставила в просторій залі понад півсотні своїх праць.

Виставку відкрив і привітав гостей культосвітній референт УКЦентру Микола Кавка та попросив до слова відому письменницю і мисткиню Мирославу Ласовську-Крук. Вона в своїм йому слові запізнала учасників з історією гобеленів та її технікою. Гобелени були відомі уже в античних часах в Єгипті, Азії, Перу та ін., а в Европі почали популяризуватись найбільше від 15 ст. Гобелени — це тяжкі тканини з вовни — шовку — льону чи інших матеріялів, узористі — декоративні для прикрашування стін, меблів, доліво.

Назва їх походить від прізвища родини Гобеленів, що в місточку біля Парижа у Франції мала фабрику саме таких тканин, яка при допомозі французьких королів скоро вдосконалювалась і розвивалась. В часах ренесансу виробництво декоративних тканин дійшло до таких тонкощів, що такі митці, як Рафаел чи Рубенс виготовляли ескізи для цього роду мистецтва. В тому часі майстерня Гобеленів довгі роки працювала виключно для королівських дворів.

В Україні стрічаємо згадки про цього роду тканини в літописах про княгиню Ольгу, св. Володимира, Давида Ігоревича чи інших, а які у нас називали килимами чи коврами. Найправдоподібніше, ті коври, про які згадується в літописах, прийшли до нас з Малої Азії. Однак, деякі чужинці визнають українське килимарство за самостійну творчість місцевого населення, незалежну від східніх впливів. Особливого розвитку осягнуло українське килимарство в 17 та 18 ст., коли килими цінилися і в західній Европі, як справжні твори мистецтва, які визначалися „своєю простотою в композиції, кольоритові та своєрідній передачі природи. Вони глибоко естетичні".

Техніка виробництва українських килимів не подібна ні до французької гобеленової, ні до азійської. Вона своєрідна.

З черги М. Кавка привітав і представив мисткиню Марію Зазулю, свою краянку з бойківських полонин, та попросив її до слова.

Мисткиня підкреслила, що в часі ренесансу 15 і 16 ст., рівнож Брюссель була на вершку щодо виробів гобеленів завдяки великих замовлень Ватикану для декорації сикстинської каплиці за проєктами Рафаеля. Це був уже час у якому зачато репродукування уже в ткацькій техніці малярства (образи). В 19 ст., наступив упадок гобеленового мистецтва, та щойно на початку 20 ст. почалось його відродження і популяризація.

В 1950-60-их роках почався динамічний розвиток гобелену-тканини і багато змін в його техніці і концепції, які стали абстрактними працями. Зараз в Европі гобелени дуже популярні.

На закінчення М. Зазуля розповіла про спосіб їх виконання. На раму закладається міцна основа з льняних ниток і на це накладається проєкт. Краски добирає сама мисткиня і тче ручно. Це праця повільна і тяжка. Часом потрібно злучити 4-5 вовняних ниток, щоб одержати бажаний відтінок кольору, але рівночасно праця дає велике задоволення, коли стаєш свідком народження образу.

Микола Кавка теплим словами подякував мисткині М. Зазулі за її труд та за те, що вона принесла нам в своїх образах тепло, якої ми так потребуємо, подякував присутнім за участь і запросив до огляду виставки.

Як я уже згадав попереду, було розвішаних більш півсотні образів більших і менших своїми розмірами. Тема виставлених гобеленів була широкограна: ікони святих, на релігійні теми, портрети, краєвиди, коні. В деяких образах мисткиня вживала понад сорока красок ниток, щоб образ зробити якнайбільш реальним. Часто, щоб повірити що це гобелен, потрібно було підійти до образу і торкнутись його пальцем.

Усі відвідувачі вдячні УКЦентрові за уряджання мистецьких виставок, а мисткині Марії Зазулі глибоко вдячні за те що дала нам змогу запізнатись з рідкісним мистецтвом та налюбуватись красою її образів.

М. Кавка

НАУКОВІ ВИВЧЕННЯ ПОКАЗУЮТЬ, що алкоголь має набагато шкідливіший вплив на жінок. Висліди наукового дослідження впливу алкоголю на жіночий організм, яке проводили вчені ЗСА й Італії, надруковані в останньому виданні „Журналу Медицини Нової Англії". Жінки п'яніють набагато швидше ніж чоловіки тому, що їх шлунок не перетравлює алкоголю, який йде прямо до кровообігу, печінки, мозку. Чоловічий шлунок має більше ензимів, які нетралізують алкоголь. Вчені прийшли до висновку, що жінки такої ж вагової категорії, які п'ють однакову кількість алкоголю дістають на 30 відсотків алкоголю в крові більше, як чоловіки. Д-р Чарлз Лібер, який очолює вивчення у Нюйоркській медичній школі Мавнт Сінай, сказав: „Жінки, які п'ють алкоголь, в дійсності ніби вводять його собі дожильно".

КИТАЙ В СЕРЕДУ, 10-го січня, подав до відома, що зносить військовий стан в країні, що був уведений під час студентських заворушень в Пекіні на початку червня 1989 року. Кілька годин після цього речники уряду президента Джорджа Буша заявили, що частинно відтягають свій спротив наданню позичок Китаєві Світовим банком. Повідомляючи про рішення китайського проводу на крайовій телемережі, прем'єр-міністер Лі Пенґ остерігав своїх співвітчизників про закордонні та місцеві „ворожі сили", які працюють над тим, щоби повалити комунізм в Китаї. Не зважаючи на це офіційне повідомлення, знавці китайських подій твердять, що Китай може кожної хвилини повернути військовий стан, щобільше, вони також підкреслюють дальше бажання теперішнього проводу Китаю здусити навіть найменші прояви будь-якого політичного невдоволення чи непокою. З цього приводу в ЗСА дальше триває многогранна критика політики президента Дж. Буша та його Адміністрації щодо Китаю.

У ЛИВАНІ ПРОВІДНИК радикальної вітки Палестинської Визвольної Організації Ахмет Жабріль заявив перед кореспондентами засобів масової інформації, що обвинувачення його в участі знищення літака компанії Пан-Америкен над Шотляндією було зфабрикованими припущеннями, а не доказане фактами. А. Жабріль, який очолює головне командування Народного фронту визволення Палестини, на цій рідкісній пресовій конференції сказав, що „Іран не потребує палестинської помочі з своїй боротьбі з імперіялізмом".

НОВИЙ УРЯД РУМУНІЇ заявив, що буде старатися про відновлення Америкою статусу „найбільш уприлейованої країни" у торговельних спілкуваннях. Румунія мала цей привілей до лютого 1988 року, а тоді Ніколає Чаушеску зірвав торговельний договір з Америкою, як виявилося, що через потоптання людських прав Конгрес ЗСА може відняти Румунії цей привілей. Румунське міністерство закордонних справ повідомило, що має „уповноваження анулювати цю образливу заяву" колишнього президента Румунії.

Ділимося жалібною вісткою, що в середу, 10-го січня 1990 р. після затяжної недуги відійшов у кращий світ

СВ. П.

ЮРІЙ КОСАЧ

ПИСЬМЕННИК

ПАРАСТАС в п'ятницю, 12-го січня 1990 р. о год. 7.30 веч. у похоронному заведенні Лабаша, 40 Monroe St., Пассейк, Ню Джерзі.

ПОХОРОН звідтіля в суботу, 13-го січня 1990 р. о год. 8.30 ранку до української православної церкви св. Вознесіння, 635 Road St., Клифтон, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У болю і жалобі:

ЄВГЕНІЯ — дружина
МАРІЯН КОЦЬ — опікун

РОЗГЛЯДАЮЧИ СПРАВУ Розалії Танґ, яка подала в суд управу Пенсильванійського університету в 1985 році за расову дискримінацію, Верховний Суд прийняв рішення, що всі університети, запідозрювані у дискримінації при затрудненні професорів на необмежений термін, повинні дати можливість федеральним слідчим переглянути всі персональні документи. Згідно із параграфом 7-им, який був прийнятий Конгресом в 1972 році, учбовим закладам забороняється дискримінувати працівників по відношенню до їх раси, статі, національності чи походження. Рішенням Верховного Суду університети позбавляються щиту секретности над кандидатами на викладацькі посади.

КЕРІВНИЦТВО ФІРМИ „Екзон" пояснює свою спізнену реакцію на вилив нафти минулого тижня біля побережжя Стетен Айленду зіпсутою системою викриття, яка впродовж багатьох років давала фальшиві алярми, що в черговий раз були ігноровані. Отже, причиною найбільшого виливу нафти 567,000 гальонів, у районі Ню Йорку, яке тривало шість годин та розтягнулося на 13 миль вздовж побережжя було недбальство операторів, що не зробили негайних заходів для обмеження небезпечного виливу з труб між рафінерією Бейвей та Байонном, Н. Дж.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Баффало, Н. Й.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться в НЕДІЛЮ, 4-го ЛЮТОГО 1990 р.
год. 2:00 по полудні
в залі Українсько-Американського Горожанського Центру

205 Military Rd., Buffalo, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів
40, 87, 127, 149, 304, 360.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
1. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь
д-р ІВАН О. ФЛИС, головний предсідник УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ
Роман Конотопський, голова *Василь Сивенький*, секретар
Марія Гаравус, касир

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
БОСТОН, Масс.
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться в СУБОТУ, 3-го ЛЮТОГО 1990 р.
год. 2:30 по полудні
в залі української католицької церкви

146 Forest Hill Street, Jamaica Plain, Mass.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів
178, 224, 238, 374.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь
ВОЛОДИМИР СОХАН, головний секретар УНСоюзу

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ
Володимир Гетьманський, голова
Дмитро Ґалонжка, секретар
Дмитро Мельник, касир
д-р Іван Дідюк, голова Контрольної Комісії

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ЧИ ЙОГО МОЖНА ЗАМІНИТИ?

Кажуть, що про мертвих слід говорити тільки добре. Про Володимира Ігнатовича можна, після його несподіваної смерти, тільки повторити те, що всі знали за його життя. Батько двох синів і двох дочок, дідусь, помер несподівано на удар серця на 59-му році життя. Влодко, як його всі звали, любив людей, молодь, любив спорт, спів, любив життя. Він грав копаний м'яч, відбиванку, теніс, тренував дружини й провадив юнацькими таборами. Багато років очолював СТ „Україна" Торонто.

Спів і музика — це його інші улюблені зайняття. Маючи гарний тенор, виступав солістом у хорах „Прометей", Бурлака", „Діброва".

За свою працю для громади уряд провінції Онтарійо нагородив Володимира Ігнатовича медалею „визначного громадянина".

Влодко був такої вдачі, що навіть не вмів розсердитися, хоч на це було не раз багато причин. Звичайно в таких ситуаціях казав: „Може воно й так". Інші характерні риси Влодка — його послідовність й наполегливість. Він був людиною дії: те, що заплянував, виконав дуже точно й вчасно, часто сам допильновував деталі — чи це був спортовий турнір, чи розвагова імпреза, чи Щедрий Вечір, чи більші проєкти, такі як перебудова дому Т-ва. Минулого літа Влодко виконав свою давню мрію — відвідав Україну й рідні сторони з своєю дружиною та донею. Притрапився йому на летовищі в Києві такий інцидент. Його дружина й доня пішли до автобусу, а він прямував за ними. Раптом міліціонер крикнув до нього російською мовою „Стій! Ти куди?". Перша думка у Влодка майнула в голові: „Ось і мене відділили від рідних і повезуть на Сибір!". Очевидно, цього не сталося, а тільки в першому автобусі вже не було місця на більше туристів і він мусів зачекати на наступний. Але це сталося неначе символічно: за кілька місяців Влодка від нас відділила смерть...

Колись американські шерифи мріяли вмерти у своїх чоботях, тобто на своїй службі. Так сталося і з Влодком — він захворів в часі відбиванкових змагань сеньйорів і відійшов у Вічність у „спортовому одностроює".

Одна із наших приповідок каже: „Нема людини, яку не можна б замінити". Але всі правила мають винятки. Влодка, такого яким він був, не буде і його ніхто вже не замінить.

Р. Колісник

ТУРНЕ ПО АМЕРИЦІ КИЇВСЬКОЇ ГОКЕЙОВОЇ ДРУЖИНИ „СОКІЛ"

В грудні минулого року в ЗСА побувала київська гокейова дружина „Сокіл". Протягом 17-ти днів „Сокіл" відбув 11 змагань, з яких 7 виграв, три закінчив ремісовими вислідами і зазнав поразки з Олімпійською збірною ЗСА. Ось як зхарактеризував цю поїздку тренер комітету спорту України В. Осипчук:

„Відразу мушу сказати, — почав він, — що клюб „Сокіл" виїхав до Америки в послабленому складі. Адже в цей же час провідні гокеїсти „Сокола" захисник Ширяєв та напасники Степанищев і Христич у складі збірної СРСР виступали в турнірі „Известий", а оборонець Годинюк був закликаний до збірної юньйорів СРСР.

Безперечно, якби вони поїхали до ЗСА зі своїм клюбом, то він виступив би ще краще. Та з іншого боку відсутність лідерів дозволила тренерам надати молодим спортсменам можливість покуштувати заокеанського хліба. Для деяких змагунів це була взагалі перша зустріч з північноамериканською школою гокею. Як же грав „Сокіл"? Незважаюче на постійні переїзди, кияни показали добру клясу. Добре діяли воротарі Шундров і Самойлов, із оборонців відзначу Зінов'єва і Лубніна, а з напасників — Малкова (в його трійці виступали Ботвинко і Синьков), Юлдашева і Кулабухова. Американські любителі спорту виявили неабиякий інтерес до матчів з участю українських спортсменів. Приміром в місті Орляндо (стейт Фльорида), де „Сокіл" зустрівся з олімпійською збірною ЗСА в Палаті спорту зібралося 15,000 глядачів. Здається ще ніколи нашій дружині не доводилося витримувати такого „пресінгу" з боку вболівальників. Організатори змагань подбали про те, щоб кожен матч був справжнім святом гокею, пройшов яскраво, надовго запам'ятався учасникам і публіці.

Не маю сумніву в тому, що заокеанське турне дозволило „Соколові" підтримати під час перерви в чемпіонаті СРСР належну спортову форму і прислужиться дружині на другому етапі всесоюзної першості.

На закінчення наведу висліди змагань цього турне: 6 грудня: „Сокіл" — „Адірондек" Ґлен Фолс — 10:1; 7 грудня: „Сокіл" — „Форт Вейн" — 0:0; 9 грудня: „Сокіл" — „Лемберджекс" Маскігон — 6:5; 11 грудня: „Сокіл" — Університет Вісконсин — 4:2; 12 грудня: „Сокіл" — „Мейнмарінерс" Портленд — 9:5; 13 грудня: „Сокіл" — Бостон університет — 6:4; 15 грудня: „Сокіл" — Університет Мейн — 8:3; 17 грудня: „Сокіл" — Гарвардський університет — 4:4; 19 грудня: „Сокіл" — Олімпійська Збірна ЗСА (Орляндо) — 2:5; 20 грудня: „Сокіл" — Олімпійська Збірна ЗСА (в Далас) — 4:4; 22 грудня: „Сокіл" — Лоєльський університет — 11:1". Стільки сказав тренер Осипчук. На жаль він не згадав про те, що „Сокіл" був старанно „представлений" організаторам турне як „совєтська збірна" (совєт селект) і в часі трансляції на американській телевізії американські гокейові коментатори ні словом не згадували, що це українські гокеїсти, як це зазначив вище Осипчук.

Російські спортові політруки дуже вміло і старанно приховують українські чільні дружини в різних ділянках від очей професійного спорту у вільному світі. Нині деяким українським професійним дружинам вдається вирватися на турне в окремі країни вільного світу, але „старшобратні" опікуни домовляються з другорядними суперниками, з якими зобов'язані змагатися українські спортовці. Так було з футбольним клюбом „Дніпро", що минулого літа відбув серію змагань із дружинами університетів ЗСА, так сталося із „Соколом", який замість серії з клюбами Національної Ліги відбув зустрічі з другорядними гокейними дружинами університетів — ЗСА. В цей час інші, але російські гокейні клюби „Крила Рад" Москва, ЦСКА Москва, „Хімік" Воскресенськ відбули серії змагань з професійними гокейовими клюбами НГЛіги. „Сокіл" виступає разом із згаданими російськими клюбами у вищій лізі СССР, з якими часто здобуває перемоги і вповні заслуговує на цю почесть.

Чому цього пониження українських спортовців не бачать сучасні „державні" тренери України, важко пояснити.

(от)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 20-го СІЧНЯ 1990 р.

Пассейк, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд. о год. 6-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave., на які просимо вас прийти. На порядку: звіти уступаючої Управи, вибір нової на 1990 р. Є важні справи, тому просимо прибути. — І. Хомко, предс., Варвара Тижбір, заст. предс., Ю. Котляр, фін. секр., В. Марущак, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 21-го СІЧНЯ 1990 р.

Бетлегем, Па. Річні збори Б-ва св. Димитрія 288 Відд. зараз по Службі Божій в церковній залі. Проситься всіх членів взяти участь. Після зборів вдбудуться звичайні місячні наради та вибір делегата на 32-гу Конвенцію УНСоюзу. — Д. Мушастий, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го СІЧНЯ 1990 р.

WILLIAMSTOWN, N.J. Річні збори 261-го Відд. о год. 9.30 ранку в залі УКЦеркви свв. Петра і Павла в Black Horse Pike, Williamstown, N.J. Проситься всіх членів прибути. — П. Аркотин, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го СІЧНЯ 1990 р.

Південний Бруклин, Н. Й. Річні загальні збори Братства св. о. Николая 293 Відд. УНС відбудуться о год. 1-ій по пол. зараз після другої Служби Божої в приміщенні церковної залі при 261 — 19 вул. Проситься всіх членів численно прибути та вирівняти залеглі вкладки, на порядку нарад звіти Управи та вибір нової Управи на 1990 рік. Після зборів товариська гутірка.

УПРАВА

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 15

о. В. Прийма, Франція (100 кан. дол.)	85.00	В. Мартинець, Ґлен Спей	10.00
М. Копач, Елмвуд Парк	70.00	С. Михайльонка, Ст. Пол	10.00
П. Дудар, Роземонт	40.00	М. Белей, Ню Гейвен	5.00
М. Березовський, Ортомвілл	30.00	О. Вахута, Бронкс	5.00
С. Геврик, Вінніпеґ	25.00	Е. Войтович, Роллінґ Медовс	5.00
Інститут Дослідів Волині, Вінніпеґ	25.00	Б. Волошинович, Ст. Пітерсбурґ	5.00
І. Старощак, Міккіс Рокс	25.00	С. Гаврас, Фінікс	5.00
д-р С. Тимків, Салісбирі	25.00	В. Данєц, Нюарк	5.00
д-р В. Боднар, Парма	20.00	В. Дзюбак, Вільмінґтон	5.00
В. Микитюк, Ґловерсвілл	17.69	Б. Дзюбинський, Івенстон	5.00
М. Дрогобицький, Бронкс	15.78	Ю. Дутко, Асторія	5.00
Е. Скарвінко, Бінґгемптон	14.00	І. Котляр, Ірвінґтон	5.00
С. Барановська, Вестон	10.00	С. Матичин, Дітройт	5.00
А. Ґузуль, Ню Йорк	10.00	В. Михалик, Медисон Гайтс	5.00
А. Дідик, Дітройт	10.00	Гр. Паранчук, Ляшін	5.00
М. Іскало, Амгирст	10.00	А. Фоті-Токе, Форт Лодердейл	5.00
І. Камінська, Чикаґо	10.00	О. Макар, Ґросс Пойнт Фарм	4.00
П. Керик, Монтреаль	10.00	І. Вовик, Воррен	2.39
		В. Когутяк, Ютика	1.99

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ПЕТРО ЛЬОРЧАК, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрея в Шамокіні, Па., помер 13-го серпня 1989 року на 80-му році життя. Народжений в Шамокіні, Па. Членом УНС став 1927 року. Залишив у смутку племінників і племінниць. Похорон відбувся на українському цвинтарі в Шамокіні, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИКОЛА МИКУЛИЧ, член УНС Відд. 219-го ім. Михайла Грушевського в Нюарку, Н. Дж. помер 18-го травня 1989 року на 68-му році життя. Нар. 11-го жовня 1921 року в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку сестру Анну Д'Аддаріо і брата Вілліяма. Похорон відбувся 20-го травня 1989 року на цвинтарі, Евергрін, Нюарк, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

Мері Т. Юров, секр.

ЛУІС КАВАЛЕР, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 26-го вересня 1989 року на 68-му році життя. Нар. 3-го серпня 1921 року в Баффало, Н.Й. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Еліс, дітей: Браяна, Марка, Давида, Меі Бет, і ЛюАни з родинами, внучку Ле Мері, брата Івана, сестру Анну Сороку і Гелен Біттерман, брата Михайла, племінників і племінниць. Похорон відбувся 29-го вересня 1989 року на цвинтарі мт. Калварі в Чептоваґа, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Мері А. Гаравус, секр.

АННА ЮРКІВ, член УНС Відділу 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., померла 26-го жовтня 1989 року на 67-му році життя. Нар. 9-го червня 1922-го року в селі Чернів, Яворів, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочок Ольгу і Лесю, братів і сестер в Україні та племінницю Ярославу Дрофіак також в Україні. Похорон відбувся 30-го жовтня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ОЛЕКСАНДРА ЯЦІВ, член УНС Відд. 88-го в Кергонксоні, Н.Й., померла 22-го жовтня 1989 року на 78-му році життя. Нар. 1911 року в селі Григорів, Україна. Членом УНС стала 1976 року. Залишила у смутку дочку Лідію Таращук, внуків Дану, Катерину і Андрія та брата Олексу Копистянського. Похорон відбувся 25-го жовтня 1989 року на цвинатарі Пайн Буш в Кергонксоні, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

Стефан М. Гаврилюк, секр.

ГЕЛЕН АДАМСКІ, член УНС Відд. 481-го ім. Івана Франка в Карнеґі, Па., померла 13-го листопада 1989 р. на 64-му році життя. Нар. 10-го жовтня 1925 року в Карнеґі, Па. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Петра і семеро дітей — Павла, Бернарда, Леона, Катерину Гардінг, Керол Раст, Мері Енн Раффнер і Бернадету Джанстон. Похорон відбувся 17-го листопада 1989 року на цвинтарі Св. Марії в Скат тавншіп, Па
Вічна Їй Пам'ять!

Гелен Возняк, секр.

МАРІЯ ДІДУХ, член УНС Відд. 128-го ім. Тараса Шевченка в Кліфтон Гайтс, Па., померла 29-го жовтня 1989 року на 83-му році життя. Нар. 1906 року. Залишила у смутку синів Михайла мол. і Стефана. Похорон відбувся 3-го листопада 1989 року на цвинтарі Ст. Чарльс, Дрексел Гілл, Дел. Кавнті, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

В. Горбовий, секр.

АНАСТАЗІЯ ДОВБЕНКА, член УНС Відд. 49-го ім. Арх. Михаїла в Торонто, Онт., померла 11-го лютого 1989 року на 89-му році життя. Нар. 1900 року в Україні. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку дочок Ярославу та Ольгу, сина Йосифа та 6 внуків. Похорон відбувся 14-го лютого 1989 року на цвинтарі Квін оф Гевен в Торонто, Онт. Канада.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ДАРІЯ СТАНЬКО, член УНС Відд. 307-го ім. Митр. А. Шептицького в Бостоні, Масс., померла 7-го жовтня 1989 року на 83-му році життя. Нар. 1906 року в Сколім, Україна. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку сина Григорія з дружиною Христиною, двох внуків і сестру та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 10-го жовтня 1989 р. на цвинтарі Ст. Джеймс в Трумансбургу, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

Дмитро Ґалонжка, секр.